

«Алтаргана - 2012» найдэрые угтуулан

БАЯНДУН СОМОНДО БОЛОҢОН НААДАН

Интернет гэшыне шудалжа ойлгодог болоод, хэрэглэж эхилхэнхэм хойшо жэл шахуу саг үнгэрбэ. Хаанашье хүрэтэр, хэнтэйшые танил болоод, скайп гэдэг хии юмээр бэе бээе хараад хөөрэлдэхэ, һонирхоһон мэдээсэлэ агшан зуура соо абаад үншаха аргатай ямаршые жэгтэй һонин сагта ажалууна гэшэбибди гэжэ гайхажа барадаггүйб. Фэйсбук сайт дээрэ ямар ехэ мэдээсэл байдаг гэшэб: бурад-монгол дуунууд, шүлэгүүд, видео-дамжуулганууд, түүхэ, домог, суута хүнүүдэй намтар, үхибүүдтэ зориулагдаһан бэшэлгэнүүд, хоморой шухаг номууд, угай бэшэгүүд, юушые олоод һонирхохо арга боломжотойт. Иимэ тоонто.mn сайт байдаг юм гэжэ олониттэдэ мэдүүлхэ, дамжуулха хэрэгтэй. Би энэ сайтын мэдээсэлхээ олон юмэ мэдэхэ болооб. Саг сахилгаан түргөөр урагшаа дабхина, энэ сагай эрилтэнэ алхамшы хожомдонгүй, үрдилдэн, һонирхооло алдангүй ябахэ ёһотойбди.

Энэ тоонто.mn сайт дээрэ 2012 оной майн 26-да Дорнод аймагай Баяндун сомондо «Бага Алтаргана» – “Минии тоонто” гэнэн найдэр болоно гэжэ дуулаад, яагаад ошоно аргатай гэшэбибди, тухалыт гэжэ сайт руу хурагшалжа бэшэхэдэмни, “Амин тоонто” түрэ бусын байгуулгын залуушуул Эрзнитугаа, Батбэлиг, Жамьян гэшэд “Бидэ танда тухалхабди” гэжэ бэшэхэдэнэ, зорихоор зорёод, эдэ гурбан залуу нүхэдөөрөө, Ринчинэй Чойномой “Бурад” гэжэ шүлэг сээжээр хөөрэдэг Сэнгэл гэдэг жолоошонтон майн 25-ай үдэр Улаан-Баатарһаа Баяндун тээшэ замда гарабабди. Уран Дүшэ тайлгата уулатай Норволинда үүрэй сайхые угтаабди, суута яруу найрагша Ринчинэй Чойномой нютаг Батнорбодо хүнэй, эдээнэй дээжэ, архин дээжэ үргэжэ, найхан Улза голон ариуно уһые амасаад, саашаа Баянуул хүрөөд, 700 модоной зам гаталжа, Баяндун сомон хүрбэбди. “Минии тоонто” наадамда Баянуул, Дашбалбар, Сагаан обоо, Баяндун, Шулуун хороот нютагуудһаа арадай абьяастан сугларжа, нааданай нээлтэ эхилбэ. Үбгэд хүгшэд, хүбүүд басагад, жаахан үхибүүд булта бурад тэригүүдээ үмдэнхэй, басагадай мүнгэн зүүдхэлнүүд, хүбүүдэй хутагын мүнгэн үлгүүрнүүд жэгтэй гоёр ханхинаха юм. Нааданай нээлтэ эхэл гоёр болобо. Хорин арбан нэгэн эсэгын тугуудые дээрэ үргэнхэй шиираг шамбай хүбүүдүүдэй жагсаалда түрүүлэн алхалалдахадань, нюдэндэ уринаар харагдана. Нээлтые ударидагшад жэнхэни бурад хэлэн дээрэ отогудай хүхүүрэй нэрэнүүдые,

ураануудые, хэд жагсаалда ябанаб, хэн үгэ хэлэнэб, хэн дуу дууланаб гэжэ тодо ойлгосотойгоор хэлэнэ. Дорнод аймагай Иргэдын хуралай дарга Хүрэлбаатар гуай, хүршэ хүбөө һуудаг Агын тойрогой гүлваа Согто Бальжинимаевич Мажиев, Бурадай соёл уламжалые хөгжүүлхэ сангай юрэнхылэгшэ Бэлигсайхан гуай гэшэд нааданда сугларһан ард зониие “Минии тоонто-2012” найдэрөөр амаршалба. Соёлой байшан соо найдэр үргэлжэлбэ. «Мэндэшэлгэ», «Бурад арадай дуун», «Үльгэр, магтаал», «Үндэнэн хубсаһан», «Бурад шүлэг» гээд мүрысөөнүүд болобо. Нютаг нютагһаа ерэнэн бүхы бүлгэмүүд абьяас бэлигээ харуулба. Хэн хэниинь илгахын аргагүй найн бэлдхэлтэй байба. Гоёр дуу дуулана, ёохор хатарна. Арадай дуун мүрысөөндэ Дашбалбар сомонойхид Баяржаргалын Анухан “Наян наваа”, Батажабай Мүнхэтүлгэ “Наһыень яжа хурахаб”, Гомбожабай Цыренжаб “Хүүяа шэлэ”, Сагаан Обоогой Түмэрын Одон “Бүрээ”, Чимитжабын Хүбүүн “Хударин сагаан шулуун” гэжэ дуунуудые шадамар бэрхээр, гоёр дуулажа, хүн зоной альга ташалганда хүртэбэ. “Бурад хубсаһан” мүрысөөндэ гүша, дүшэн жэлэй саана эжынгээ басаганай заһал гэжэ оёһон дэглэнүүдые харуулба. Бурад хэлбэрээр мүнөө сагта оёгдоһон дэглэл байгаагүй. Харин олон жэлэй саада тээ нагаса эжынгээ оёһон дэглэнүүдые иимэ нягта наринаар хадагалжа яһаһаниинь гайхахаар байгаа. Баянуулын харьяатан Няма гуай, Улаан Баатар хотоһоо тоонто Бандундаа

Хорин арбан нэгэн эсэгын түлөөлэгшэд

С.Б.Мажиев, Д.Ч.Мункуев, Бэлигсайхан гуай, Хүрэлбаатар гуай нааданай үедэ

ерэнэн 77-той Намсарайн Ешинхорло абгай, Намсарайн Хандама абгай, Баяндунай Ядамай Энхэбата гэшэдтэй хөөрэлдэхэдэмни, “Алтаргана” наадан олон улсын шэнжэтэй болоо, алиш нютагай бурадууд уулзажа, танилсажа, мартагдаһан дуу хүгжэмөө, ёһо заншалаа нэргээжэ байхамнай хамагын шухала, түрэ засагнай бидэндэ анхарал хандуулна, тухална, залуушуулай бурад дуугаа дуулажа, ёхордожо байхадань хүхинзбди, сэдхэлээ хананабди гэжэ хөөрбэд. Үшөө ямар юмэн намайе гайхуулааб гэхэдэ, Монгол ороной жаахан үхибүүд - гурбатай Хонгор, табатай Пүрэвдорж, зургаатайнууд Марал, Ану гэшэд зүрхэндөө альгаа асаргад, ёһолон зогсожо, “Хайрата Монголоо мандуулаа!” гээд түрын дуу дуулахадань, хөөршөөжэ ханашагүй байгаа бэлэй. Хүүгэдэй сээрлигтэ

«Амин тоонто» ТББ-ын гэшүүд “Бага Алтаргана” наадам үзэжэ байна

үхибүүдые түрын дуу дуулажа хургана, Монгол ороной түрын туг тухай хөөрэнэ, Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлдэг байна. Молор найхан Монгол ороноор аяншалаад, сэдхэлдээ тон ехэ урма зориг олоод, бээдээ тон ехэ хүсэ шадал

абаад, үшөө дахяад Монгол ороной аймагуудаар аяншалһайб гэнэн бодол үрэ зүрхэндөө хадагалан орон нютагаа бусаа бэлэйб.

Намжилма БАЛЬЖИНИМАЕВА.
Авторай фото.

